

УТВЪРЖДАВАМ:

ДИРЕКТОР:

/Зекир Велиев/

**ПРОГРАМА
ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ
НА УЧИЛИЩЕ
за учебната 2022/2023 година**

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата за превенция на ранното напускане на училище в СУ "Никола Й. Вапцаров" – с. Борино конкретизира ключовите мерки в политиките за превенция, интервенция и компенсиране на отпадането и преждевременното напускане на училище на Стратегията за намаляване дела на преждеременно напусналите образователната система (2013–2020), приета от Министерския съвет с Протокол № 44 от 30.10.2013 год.

Програмата представя:

- ✓ Фактори, влияещи върху риска от ранно напускане на училище;
- ✓ Анализ на причините за допускане на отсъствия по неуважителни причини;
- ✓ Цели и задачи на програмата;
- ✓ Набелязване на мерки по превенцията на ранното напускане на училище.

II. ФАКТОРИ, ВЛИЯЕЩИ ВЪРХУ РИСКА ОТ РАННО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ

В програмата представяме една от класификациите на факторите, водещи до ранно напускане на училище, в която можем да открием допирни точки със ситуацията в СУ „Никола Й. Вапцаров“:

А/ Икономически - безработицата, ниските доходи и бедността поставят много деца в затруднени условия, водещи да повишен риск от отпадане от училище. Много деца са принудени да помагат на семействата си, което води до прекъсване на присъствието в училище или до нарушаване на участието им в учебния процес.

Б/ Социални – родителска незаинтересованост, конфликти, напрежение и кризи в семейството, отрицателно въздействие на домашната среда, функционална неграмотност или ниско образование на родителите, ранни бракове и др.

В/ Образователни - трудности в усвояването на учебното съдържание, навици на учене, липса на мотивация, лоша дисциплина, езикова бариера, и др.

Г/ Етнокултурни – отсъствие на познавателна мотивация сред децата , отсъствие на мотивация от страна на родителите за приобщаващо образование на децата им, ниска степен на готовност за училище на деца, дефицит на комуникативна компетентност сред такива деца и др.

Д/ Институционални – недостатъчно координиран подход между различните служби на местно и общинско ниво и др.

Е/ Свързани със здравния статус – недостатъчна подготовка за приобщаване на децата със специални образователни потребности.

През изминалата 2021-2022 учебна година в СУ „Никола Й. Вапцаров“ - с. Борино няма ученици отпаднали от училище.

Като цяло област Смолян е сред първенците за най- малко отпаднали ученици от образователната система. При учениците, които отпадат все пак, можем да потърсим причините за отпадането им от училище в отсъствието на мотивация от страна на родителите за участие на децата в образователния процес. Тези ученици нямат изградени навици за учене, изпитват големи трудности в усвояване на учебния материал, като диалекта и другите езикови бариери при тях също имат значение. Родителите имат ниско ниво на грамотност. За тях образованието не е ценност, липсва ясна мотивация за бъдещата реализация на децата им. Всичко това, както и проблемните взаимоотношения в семейството, рефлексират и върху взаимоотношенията на децата в клас.

III. АНАЛИЗ НА ПРИЧИНИТЕ, ВОДЕЩИ ДО НЕУВАЖИТЕЛНИ ОТСЪСТВИЯ НА УЧЕНИЦИТЕ ОТ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ

На базата на направените през последната учебна година отсъствия от учениците и ежемесечните доклади, които училищата подават към Дирекция „Социално подпомагане“ (за учениците, направили повече от пет отсъствия по неуважителни причини), се вижда, че най-голям брой ученици, които отсъстват често, има най-вече в гимназиален етап.

Анализът на причините за направените неуважителни отсъствия през изминалата 2021-2022 г. показва, че за отсъствията голямо влияние оказват:

- липсата на адекватни междуличностни умения, самостоятелност и отговорност при вземане на решения;

- изграденото отношение и модели на взаимоотношения в семейството. Много често проблемни взаимоотношения и модели на поведение спрямо авторитетите в семейството стават причина за проблемно поведение и нарушаване на правилата и в училище.

- слабият родителски контрол, а често и отдалечеността на родителите (все по-чест проблем са и работещите в чужбина родители).

- слабата връзка между търсенията на децата (свързани с възрастовите им особености, търсенето на независимост и идентичност, както и значението и авторитета на приятелската среда за сметка на този на родители и училище) и гледната точка на родители и учители, свързани със съответните правила, норми и ограничения.

- ниската самооценка и негативното отношение на учениците към училището заради собствените неуспехи и провали.

- липсата на интереси, цели и стабилни ценности в съзнанието на учениците;

- слабият интерес на учениците към образованието;

- негативното влияние на приятелската среда.

II. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА

В училищната ни програма е важно да заложим на дейности, които атакуват причините за отсъствията, върху които училището има възможност да влияе.

Главна цел в програмата е развитие на училището като място, в която учениците се чувстват приети и ценени и в която могат свободно да си поставят цели и да ги следват, да разгърнат личния си потенциал съобразно собствените потребности и интереси. В този процес е важно за нас да подхождаме от гледна точка на принципа за осигуряване на равни възможности, да стимулираме всички ученици за участие в училищни и извънучилищни дейности, както и да привлечем родителите за сътрудници.

Въз основа на направените проучвания и работа по превенция и интервенция до този момент считаме, че в училищната програма по превенция на преждевременното напускане, бихме могли да поддържаме вече създадените работещи практики и да засилим ролята на:

- дейностите и работа с учениците, свързани с поощряване на самостоятелността, отговорността, активността и интересите им.
- използването на интерактивни методи, повишаване на активната роля на децата за сметка на ролята им на пасивни слушатели и участници.
- сътрудничеството и екипната работа.
- знанията, пряко свързани с практиката, практикуване на уменията.
- професионално консултиране и ориентиране.

IV. НАБЕЛЯЗАНИ МЕРКИ ПО ПРОГРАМАТА

1. Включване на учениците в клубове за занимания по интереси по различни национални и европейски програми и проекти;
2. Включване на учениците в организирани образователни, творчески, възпитателни, спортни и спортно-туристически дейности;
3. Засилване ролята на ученическата отговорност и участие (създаване и увеличаване ролята на ученическото самоуправление);
4. Провеждане на училищни тържества и празници за приобщаване на учениците към училищната общност;
5. Участие на повече ученици в училищни кампании и доброволчество;
6. Кариерно ориентиране и консултиране на учениците;
7. Поддържане на традицията за награждаване и поощряване на ученици за постигнати успехи;
8. Привличане на родителите за сътрудници в дейностите на училищната общност;
9. Организиране и провеждане на обучения за подпомагане на родителите в общуването с децата им;
10. Организиране на срещи между учители и родители на теми, свързани с ценността на образованието и бъдещата реализация на децата в обществото.
11. Провеждане на обучения на учениците за осигуряване на позитивна междуличностна атмосфера;
12. Взаимодействие с Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни, Местната комисия за борба с трафика на хора, Детска педагогическа стая, Дирекция „Социално подпомагане”, Център за обществена подкрепа, Регионален център за подкрепа на приобщаващото образование, научни, творчески и спортни клубове;
13. Създаване на инициативи за подпомагане на ученици в риск;
14. Подобряване възможностите за обучение на деца със СОП.

Програмата е приета с решение от Протокол от 08.09.2022 г. от заседание на ПС и е утвърдена със Заповед № 376 /10.09.2022 г. на директора.